

ПАРЗУЛОВА, Марияна (Бургас, България)

РЕЧНИК НА ГОВОРА НА КРИМСКИТЕ БЪЛГАРИ

Vocabulary of the dialect of Crimean Bulgarians

The present work shows a vocabulary of the Crimean Bulgarians. The words that are included in the vocabulary are amongst the most frequently used ones in their daily life.

Keywords: word, vocabulary

Речникът включва най-често употребите думи в речта на днешните кримски българи. По-голямата част от лексемите са събрани от авторката по време на експедицията ѝ през септември – октомври 2006 г. в селищата с българско население на територията на Кримския полуостров. Екскерпирани са и думи от книгата на А. Шапошников “Старый добрый болгарский Коктебель” (1999, 185-203), където те са представени без ударения. В настоящия Речник думите са включени с ударения след направена проверка с информатори.

Принципът за въвеждането на лексемите е фонетична и морфологична различителност от състоянието в книжовния български език (повече за говора на българите в Крим вж. при Парзулова 2007, 64-114; 2009, 211-294).

А

авджия *м.* ‘ловец’

адѝн *числ.* ‘един’

а̀ел’ *м.* ‘стадо’

а̀лад’ *м.* ‘растително масло’

алт’ѐн’ *м.* ‘златна монета’

алт’ѐн’ чичѐк *м.* ‘слънчоглед’

ап'ят 'отново'

аспра *ж.* 'сребърна монета'

Б

бадауч' *м.* 'лозарски нож със зъбци'

баджанак *м.* 'мъжете на две сестри'

баклажан *м.* 'патладжан'

бак'ърен *прил.* 'меден'

бак'ърени с'ѣдва 'медни съдове'

бал'тйа *м.* 'брадва'

б'андисвам / да б'андисам *несв./св.* 'харесвам/ да харесам'

ба̀нка *ж.* 'буркан'

бар адин 'нито един'

бар'ак *м.* 'знаме'

бар'ахтар *м.* 'знаменосец'

ба̀ре *нареч.* 'поне'

бастисвам *несв.* 'нападам'

бастисване *отгл. същ.* 'грабеж'

бата̀к *м.* 'блато'

башийа *м.* 'предводител'

берекет *м.* 'плодородие'

бижур *м.* 'божур'

би́л'е *ср.* 'билка, растение'

бл'аскавица *ж.* 'мълния'

блѝнчета *мн.* 'тиганици, катми'

бойа̀ *м.* 'цвят'

бостанжийа *м.* 'човек, който има градина с дини и пъпеши'

брав, мн. брав'а 'глава едър добитък'

бр'ак, мн. бр'а̀гва 'бряг на река, море'

брус *м.* 'камък за наточване на остри и метални предмети'

бръшлѝн *м.* 'бръшлян'

буза̀ *ж.* 'напитка с мътен цвят със сладък вкус'

бу̀лка *ж.* 'невеста'

бурек *м.* 'чебурек'

бури́ло *ср.* 'приспособление за биене на масло'

буто̀ши *мн.* 'ботуши'

българ'а *мн.* 'българи'
 б'ългарски лапот 'кислец'
 бъл'ха *ж.* 'бълха'
 бърдило *ср.* 'бърдо на тъкачен стан'
 б'ърже *нареч.* 'бързо'
 бържошкѝм *нареч.* 'бързо'
 б'ъчува *ж.* 'бъчва'

В

ва̀лени калцѝн'а 'вълнени чорапи'
 варѝл' *м.* 'бъчва'
 варѝние *ср.* 'сварени със захар плодове; сладко'
 ва̀та *ж.* 'памук'
 вѐдрица *ж.* 'дървена кофа'
 вѐйка *ж.* 'клонче'
 весна̀ *ж.* 'пролет'
 вила̀ет' *м.* 'регион, област'
 ви́нено стака̀нче 'винена чаша'
 влас *м.* 'вълнен плат'
 вли́зам / вл'а̀га *несв./св.* 'преминавам, прониквам вътре в нещо'
 вну̀чечка *ж.* 'внучка'
 во̀вѝд, во̀вад'а *м.* 'стършел'
 во̀дник *м.* 'място за кофи'
 во̀йско *ср.* 'армия'
 врис' *м.* 'ориз'
 врис *м.*, ври́сле *ср.* 'извор'
 ври́т *мест.* 'всички'
 в'ѝзб'ърдо *ср.* 'възвишение'
 в'ѝнкашна к'ѝща 'кухня и спомагателно помещение'
 вѝрх *м.* 'врѝх'
 в'ѝсеница *ж.* 'гѝсеница'
 в'ѝстреб *м.* 'място, където поставят всички постелни принадлежности
 вечер'

Г

гав̀ана *ж.* 'купичка'

гàвеничка *ж.* ‘съд за разтриване на чесън’
гайтàн *м.* ‘шнурче на сукмана’
гàрван *м.* ‘гарван’
гàшт’а *ж.* ‘долни гащи’
гàшти *мн.* ‘панталони’
гевезèн, гевезнà, гевезнò *прил.* ‘ален’
герàн *м.* ‘кладенец’
гердàн *м.* ‘колие от сребърни монети’
гймче *ср.* ‘медна малка чашка; канче’
главенйк *м.* ‘годеник’
главèш *м.* ‘годеж’
гн’àздо *ср.* ‘гнездо’
гòрен етàш ‘втори етаж’
гòрида *ж.* ‘диво грозде’
гòск’а ‘гости’
градйнка *ж.* ‘зеленчукова градина’
грèбен *м.* ‘гребен на стан’
грек *м.*, **гречàнка** *ж.*, **грèки** *мн.* ‘грък, гъркия, гърци’
грèфен *м.* ‘графин’
грймна *ж.* ‘сребърна гривна’
грòб’е, -то *ср.* ‘гробница’
грòзг’а *мн.* ‘гроздове’
гр’ьцки кълцун’а *мн.* ‘вълнени чорапи’
гùгла *ж.* ‘зимна каракулена шапка’
гърб *м.* ‘гръб’
гърмòш *м.* ‘гръм’
гърчол’а *мн.* ‘гърци’
гьол *м.* ‘локва, блато’

Д

д’àду турьник *м.* ‘ястие от кълцано варено месо, обвито с було от животно; пълен стомах’
далàф *м.* ‘щипци за взимане на вългени’
дам *м.* ‘зимно помещение за добитък’
дарàк *м.* ‘уред за влачене на вълна’
даул *м.* ‘барабан’

дeвeсѝл' *м.* 'високо тревисто растение, което расте по влажни места'
дeрѝк *м.* 'стойка, стълб на терасата'
дeшѝòвѝй *прил.* 'евтин'
джeлeвѝ *ср.* 'стара колиба'
джeлѝпѝн, *мн.* **джeлѝп'а** *м.* 'търговец на добитък'
джиг'а**сам** *несв.* 'окачвам'
джѝмaрaн *м.* 'лалугер'
дѝкий *прил.* 'див'
димѝйa *ж.* 'вълнена домашна тъкан за костюм'
длѝгò *нареч.* 'дълго'
Добрѝ дòйде! **Добрѝ дòйдexтe!** 'Добре дошъл! Добре дошли!'
дòвpeмe *нареч.* 'навреме'
дoвтaсам *несв.* 'пристигам'
дòлeн eтaш 'първи етаж'
дoxòждaм / **дòйдa** *несв. / св.* 'идвам, да дойда'
дòхтop *м.* 'лекар'
дoxѝдaм нa гòск'а 'идвам на гости'
др'ап 'къделя; отделни влакна от тъкането'
дрòм'e *ср.* 'друм, път'
дрѝв'а *мн.* 'дървета'
др'ѝпкaм / **др'ѝпнa** *несв. / св.* 'дърпам, дръпна'
др'ѝшкa *ж.* 'ръчка'
дувaр *м.* 'каменна стена, зид'
д'укѝн *м.* 'магазин, лавка'
дул'гѝрин *м.* 'зидар'
дѝн'а *ж.* 'дюля'
дѝфaм / **дѝфнa** *несв., св.* 'духам, да духна'
дух *м.* 'миризма'
душмàнин *м.* 'враг'
д'ѝштер'а *ж.* 'дъщеря'

Е

ѝгнe *ср.* 'агне'
ѝд'а – кой 'който и да е'

Ж

жар *ж.* 'горещина'
желѐзо *ср.* 'желязо'
женѝло *ср.* 'женитба'
жѐнско *ср.* 'момиче'
жирàв' *м., мн.* **жирàв'а** *м.* 'жерав'

З

загрòб'а *св.* 'да погребва някого'
закò *въпр.* 'за какво'
закордòн *м.* 'зад граница'
залатòй *прил.* 'златен'
зали́свам се¹ *несв.* 'забавлявам се'
зали́свам се² *несв.* 'ангажиран съм с работа'
занает *м.* 'занаят, професия'
зàрзалина *ж.* 'червена слива'
затвàр'ам / затòр'а *несв. / св.* 'затварям; да затворя'
захòд *м.* 'залез'
зв'àзда *ж.* 'звезда'
зѐл'ник *м.* 'баница със спанак или коприва'
зимòска *нареч.* 'през зимата'

И

извѝлина *ж.* 'извивка'
ѝзлаз *м.* 'изход'
ѝмам имàн'е *несв.* 'владее'
имàн'е *ср.* 'богатство; имущество'
имòт' *м.* 'имущество'
ѝнак'ъв, ѝнаква, ѝнакво *мест.* 'не так'ъв, различен'
ич'умѐн' *м.* 'ечемик'

К

кавурдàк *м.* 'магданоз'
казàк *м.* 'руснак'
кàкра *ж.* 'покрив, стряха'
калѐ *ср.* 'крепост'
калѐко *ср.* 'мъж на сестрата на майката'

- ка̀лена пѐшка** *ж.* ‘груба печка за огрев’
кал’ма̀на *ж.* ‘кръстница’
кал’ма̀нка *ж.* ‘божа кравичка’
кал’т’а̀та *ж.* ‘кръстник’
калцѹн’а *мн.* ‘плетени вълнени чорапи’
ка̀ман’ *м.* ‘камък’
канта̀р’ *м.* ‘теглилка с подвижна гирка’
ка̀па, ка̀пичка *ж.* ‘боне под забрадката’
ка̀рабойа̀ *ж.* ‘черна боя’
ка̀равай *м.* ‘кравай’
ка̀ричневѣй *м.* ‘кафяв’
ка̀рпа *ж.* ‘кърпа’
карцѹза *ж.* ‘диня’
карто̀фли *мн.* ‘картофи’
картѹс *м.* ‘лятна шапка’
ка̀сафѣт’ *м.* ‘беда’
каг’ѣ̀р’а ‘големи с груба форма кожени галоши’
качѹлка *ж.* ‘мека островърха шапка от плат, кожа или мушама, която покрива цялата глава и предпазва от дъжд и студ’
ке *мест. 3 л. ед.ч.* ‘тя’
кѣ̀менче *ср.* ‘цигулка’
кервѣт’ *м.* ‘широко дървено легло’
керѣч’ *м.* ‘вар’
кеч’ *м.* ‘кече, плъстена черга’
кибу̀рче *ср.* ‘врѣхна сукнена жилетка’
кимѹр *събир.* ‘каменни въглища’
кипѣ̀нци ‘капащи на прозорци, обикн. дървени’
кѝсло мл’а̀ко ‘кисело мляко’
китѹк *м.* ‘пън’
кишѐ *ср.* ‘ъгъл’
клей *м.* ‘лепило’
клѣ̀наво дѣ̀рво̀ *ср.* ‘клен’
кожу̀ф *м.* ‘овча шуба’
ко̀либа *ж.* ‘полуземлянка’
комѣ̀н’ *м.* ‘комин’
комѹш *м.* ‘камък’

кòнски ла̀пат *м.* ‘див кислец’
косàчка *ж.* ‘косилка’
кòторòк *м.* ‘котка’
кочùр *м.* ‘кочина’
крìша *ж.* ‘покрив’
кубетè *ср.* ‘баница с плътка от месо’
кува̀чка *ж.* ‘квачка’
кука̀н *м.* ‘кука’
кулàн *м.* ‘сребърен пояс с масивна тока’
кумìзна *ж.* ‘икона’
курбèтин *м.* ‘дете от татарин и циганка’
кусèле *ср.* ‘кожен ремък’
кùчина *м.* ‘курник’
къдèл’ка *ж.* ‘къделя’
къл’ф *м.* ‘калъфка за възглавница’
къно̀п’а *ж.* ‘коноп’
к’ърпа *ж.* ‘кърпа за лице и ръце’
кът *м.* ‘открито огнище’

Л

лангìда *ж.* ‘палачинка’
л’àндра *ж.* ‘олеандър’
л’ап *м.* ‘кисел хляб’
л’àскер *м.* ‘лопата за полска работа с масивен плот’
л’àтоска *нареч.* ‘през лятото’
легàло *ср.* ‘легло’
лѝск’а *ж.* ‘лист, листи’
лѝто *м.* ‘редка, неплътна тъкан’
ло̀з’е, лоз’а *ср.* ‘лоза, лозе’
лулùда *ж.* ‘кокиче’
лу̀шпа, лу̀шпàйка *ж.* ‘люспа’
лъ̀жичник *м.* ‘държател за лъжици’
лъ̀òхкие *мн.* ‘бели дробове’

М

малàй *м.* ‘мамалига’

мандало *ср.* ‘заклучалка на врата’
манджа *ж.* ‘всяко ястие от месо’
мар *междум.* ‘за обръщение главно към жена’
м’асал’че *ср.* ‘салфетка’
матру̀на *ж.* ‘круша’
межда̀ *ж.* ‘място за дърва’
мелес *м.* ‘дете, родено от смесване на два етноса’
месал’ *м.* ‘ръчно тъкана кърпа’
мє̀сник *м.* ‘тестено изделие с плътка от месо’
мє̀шечина *ж.* ‘луна, пълнолуние’
миндала̀ *ж.* ‘кайсия’
миндє̀р *м.* ‘дълго дървено легло’
мòмини с’ѐлдзи ‘момини сълзи’
монїсти *мн.* ‘златни монети’
мрав, *мн.* **мр̀ав’а**, *м.* ‘мравка’
мумичка *ж.* ‘голямо момиче, девойка’
м’ѐжко *ср.* ‘момче’

Н

навòй, наўй *м.* ‘партенка’
навўя *мн.* ‘сукнени партенки’
н’а̀когаш *нареч.* ‘някога’
нар̀андза *м.* ‘портокал’
натїрвам / натїрам *несв./св.* ‘хвърлям, да хвърля’
начїнам *несв.* ‘започвам’
на̀шгѐт, на̀шта, на̀што, на̀ште *прит. мест.* ‘нашият, нашата, нашето, нашите’
нѐговѐт, нѐгофѐта, нѐгофѐто, нѐгофѐти *прит. мест.* ‘неговият, неговата, неговото, неговите’
нѐкѐт’ *м.* ‘нокѐт’
нѐска *нареч.* ‘днес’
нѐхин, нѐхина, нѐхино, нѐхини *прит. мест.* ‘нейният, нейна, нейно, нейни’
нїйде *нареч.* ‘никѐде’
нїкогѐш *нареч.* ‘никога’
нїшковка *ж.* ‘каца за месене на тесто’
новїна *ж.* ‘новолуние’

ночнѝк *м.* 'газена лампа с овчо масълце'
нгъштѣска *нареч.* 'в навечерието'

О

оглѧв'а *св.* 'омъжа'
огнедѧло *ср.* 'огледало'
олук *м.* 'улук'
ол'ѣмъ *м.* 'изполица'
орѝзъм лѧзето *несв.* 'обрязвам лозето'
ортѧк *м.* 'съдружник'
отг'ъ *нареч.* 'откога'
отнѝйде *нареч.* 'отникъде'
отр'ѧга *св.* 'да отрежа'
отчѣп'а *св.* 'да отчупя'

П

падѧр' *м.* 'пазач'
падинѧ *ж.* 'долина'
паламѝда *ж.* 'пресноводна гъба'
пѧнта *ж.* 'част от врата'
пар'ѧсам *несв.* 'развеждам се'
пар'ѧсник *м.* 'разведен човек'
пасарѣн'ка *ж.* 'минзухар'
пѧска *ж.* 'козунак за Великден'
патладжѧн *м.* 'домат'
пачѧура *ж.* 'кърпа, с която си изтривам ръцете'
пек *м.* 'горещина'
пѣнджур *м.* 'прозорец'
пеперѧга *ж.* 'пеперуда'
перѧ *ср., мн.* **перѧ** 'книжни цветя, поставени на шапката'
пѣтелки *мн.* 'копчета на яката или на ризата'
пѣчен' *м.* 'черен дроб'
пилѧф *м.* 'ядене от ориз и кокошка'
пил'ѣе(-та) *ср.* 'пиле'
пирѧн' *м.* 'гвозд'

пѝсано *ср.* ‘домашно тъкано изделие с шарки (килим, пътечка, прес-тилка)’

писòвам/пѝсна *несв./св.* ‘карам се, да се скарам’

пис’урлѣк *м.* ‘нечистотия’

пѝтичка *ж.* ‘питка, колаче’

пихкè *ср.* ‘свинска пача’

плàннина *ж.* ‘обяд’

планѝнц’а *ж.* ‘горска ягода’

плантàк *м.* ‘1. разсад; 2. плантажно лозе’

плèви’а *ж.* ‘място, където се събира житото’

плèша хорò *несв.* ‘играя хоро’

плуг̀ва *ж.* ‘плуг’

плу̀ен’е *ср.* ‘плуване’

пòвѣс *м.* ‘пояс, от вълнен плат, домашно тъкан’

пòгр’ап *м.* ‘погреб’

подѝр’а ‘след, накрая’

подкреп’авам *несв.* ‘подкрепям’

подкукорòсвам *несв.* ‘карам някого да върши нещо’

пòлиц’а *ж.* ‘дървен рафт’

полусàдник *м.* ‘фасадна ограда’

попàра *ж.* ‘надробен хляб със сирене и масло’

пòртичка *ж.* ‘малка външна врата’

поту̀ница *ж.* ‘мост’

прахàн’ *м.* ‘дървесна гъба’

пра̀хол’ *м.* ‘прах’

прил’àга ‘прилича’

провлѝцам’ *несв.* ‘провличам’

провòждам / да провòд’а *несв./св.* ‘изпращам, да изпратя’

прозòр’ *м., мн.* **прозòр’а** ‘прозорец’

проскèфал *м.* ‘възглавница’

прòшма *ж.* ‘закуска’

пру̀нка *ж.* ‘трън’

прѣ̀бирам *несв.* ‘пребирам’

прѣ̀снак *м.* ‘прясно мляко’

прѣ̀ст *ж.* ‘1. земя; 2. глина’

пр’ѣ̀стелка *ж.* ‘престилка’

пр'ѣстен' *м.* 'сребърен пръстен'
пѹл'чета *мн.* 'копчета'
пупѣр пържен пупер 'пържен пипер'
пут'ѡфка *ср.* 'организирано пътуване с цел почивка'
пшелà *ж.* 'пчела'
пгдàрин *м.* 'пазач'
пгъл'ѣ х м. 'плгх'
п'ържена лахàна 'пържено зеле'

Р

радуга *ж.* 'небесна дъга'
развàл *м.* 'разруха'
разпитòвам *несв.* 'разпитвам'
р'àка *ж.* 'река'
расàдам лòз'е *несв.* 'садя лозе'
резè *ср.* 'желязна заключалка'
рогàч' *м.* 'животно елен'
рòзов бидж'ур 'горски божур'
ронìна *ж.* 'роднина'
рушвèт *м.* 'подкуп'
ргкàв' *м.* 'ргкав'

С

сайвàн *м.* 'навес, покрив на сграда за малка кухня'
с'àкакгв *неопред. мест.* 'всякакгв'
сал'òна лахàна 'солено зеле'
сап'ун' *м.* 'сапун'
сахàт' *м.* '1. час; 2. стенен часовник'
сач *м.* 'чугунен тиган'
сачàк *м.* 'горен пояс на корена на лозата'
свайка *ж.* 'сватя'
сврачка *ж.* 'сврака'
сèле *ср.* 'кошница за събиране на гроздето'
сèргъй *прил.* 'сив'
сèтне *нареч.* 'след това'
син' кàмгън' 'меден сулфат; син камгък'

сїрники ‘кибрит’
скака̀л *м.* ‘скакалец’
скалїчка *ж.* ‘скакалец’
скинжѡвам *несв.* ‘карам се’
ск‘ѣнвам / ск‘ѣна *несв./св.* ‘скъсвам, да скъсам’
смѣтник *м.* ‘много боклук смет’
смѡква *ж.* ‘смокиня’
снув‘а *несв.* ‘тъка’
солѣно грѡзге ‘мариновано грозде’
сол‘ник *м.* ‘дървена солница с капаче’
сѡус *м.* ‘сос’
сохра̀ *ж.* ‘софричка; маса’
срамѡвам се *несв.* ‘срамувам се’
ср‘анно ‘средно’
сръп *м.* ‘сърп’
стал’ *ж.* ‘стомана’
ст‘ана, мн. ст‘ани *ж.* ‘стена’
стїпса *ж.* ‘черен втвърдител’
стѡвна *ж.* ‘стомна’
стѡл‘че *ср.* ‘малко столче’
стрѝко *м.* ‘чичо от страна на бащата’
стричинà *ж.* ‘съпругата на чичото по бащина линия’
ст‘ѣкна *несв.* ‘да запаля’
стѣпàлка *ж.* ‘стѣпало’
стѣрнà *ж.* ‘страна’
сѹрла *ж.* ‘зурла’
сѹхо грѡзге ‘сушено грозде’
сърт *м.* ‘хребет, гребен на планина’

Т

т‘а̀сто *ср.* ‘тесто’
тата̀рин, мн. тата̀ри / тата̀рето ‘татарин’
т‘а̀хън, т‘а̀хна, т‘а̀хно *прит. мест.* ‘техен, тяхна, тяхно’
тва *показ. мест.* ‘това’
тевничàр *м.* ‘затворник’
тѣвносїн *прил.* ‘тъмносин’

тѐгл'а касафѐт' 'тегля, нося тежко бреме'
тѐзек *м.* 'кирпич'
тел' *м.* 'жица'
телѐ *ср.* 'теле, телци'
тѐн'джура *ж.* 'медна тенджера'
тѐрезѝ 'кантар с два съда'
тигàн' *м.* 'съд с дълга дръжка'
тѝквеник *м.* 'баница с тиква'
тим'ану̀шка *ж.* 'теменужка'
тка̀йа *несв.* 'тъка'
то̀йат, то̀йта, то̀йто, то̀йте *прит. мест.* 'твоят, твоята, твоето, твоите'
топ димѝйа 'руло вълнен плат'
тр'àва *ж.* 'трева'
транда̀фил *м.* 'роза'
трепѐча 'домашно тъкано лятно одеяло'
трѝен' фасу̀л' 'варен боб'
трѝйница 'каша с вода и брашно'
трòскот' *м.* 'плевел'
ту̀рка *ж.* 'съд за варене на кафе; джезве'
тъ̀ркало *ср.* 'колело'
тъ̀рлѝк', мн. тъ̀рлѝк'а *м.* 'сукнена обувка'

У

убѝца *ж.* 'обеца'
удѝйница *ж.* 'мелничка'
удини́ча̀р' *м.* 'воденичар'
у̀звар' *м.* 'компот от сушени плодове; ошав'
укусòр'вам се *несв.* 'притеснявам се'
ула̀шка *ж.* 'царевича'
упла̀ха *ж.* 'изплашване'
урдѐчка *ж.* 'патка'
у̀ркузун' *м.* 'шнур'
уцѐт' *м.* 'оцет'
учѝна *ж.* 'съпруга на чичото по майчина линия'
учк̀ур *м.* 'шнур, стягащ долните гащи'
у̀чо *ср.* 'чичо от страна на майката'

ушнѝки *мн.* ‘ювелирни обици’

Ф

файдà *ж.* ‘печалба, полза’

фасу̀л *м.* ‘боб’

фелиджан’че *ср.* ‘чашка за кафе’

фиолетов *прил.* ‘виолетов’

фистàшка *ж.* ‘фъстѣк’

фундѝчка *ж.* ‘четчица’

фуркулѝца *ж.* ‘вилица’

Х

хаба̀ *ж.* ‘груба тъкан за терлици’

хабаджѝя *м.* ‘човек, който прави връхни дрехи, аби’

хабѝни *мн.* ‘топли зимни чорапи’

хабѝчка *ж.* ‘връхна сукнена жилетка’

хавлѝя *ж.* ‘двор пред къщата; оградено място за добитѣк’

хавру̀з *м.* ‘детско гърненце’

хайва̀нче *ср.* ‘животно’

хайдѹтин *м.* ‘разбойник’

ха̀лиште *ср.* ‘дебела домашно тъкана груба тъкан за постилане и завиване’

хамба̀р *м.* ‘място за зърно’

харку̀ме *ср.* ‘медно татарско ведро’

харма̀н *м.* ‘гумно за вършитба’

хаса̀пин *м.* ‘касапин’

хи *прит. мест. за 3 л. ед.ч.* ‘тя’

хѝн’ка *ж.* ‘лейка’

хич *нареч.* ‘никак, ни най-малко’

хми *прит. мест.* ‘нейните’

храс *м.* ‘дѣб’

хурата̀ *ж.* ‘разговор на хората, седнали пред къщата на улицата’

хурнѐт *м.* ‘лопата за разместване на хлябовете в пещта’

хурно̀пѝта *ж.* ‘хляб с мая’

хуста̀н *м.* ‘дълга рокля с рѣкави’

хѣрту̀ма *ж.* ‘фортуна’

Ц

цветле *ср.* ‘цвете’

цедѝлка *ж.* ‘за прецеждане на мляко и сирене’

цел’, **ц’ала**, **ц’ало**, **ц’али** *прил.* ‘цял, цяла, цяло, цели’

циба̀рка *ж.* ‘цинкова кофа’

циган’а / **цига̀не** *мн.* ‘цигани’

цинжѝр’ *м.* ‘синджир’

цинѝгар *м.* ‘синигер’

црѣв’ *м.* ‘червей’

цр’ѣква *ж.* ‘църква’

цулцѝрда *ж.* ‘късчета от изпържена овча сланина’

цървѝн *ж.* ‘червен’

цървѝн бидж’ѹр ‘горицвет’

ц’ѣрен *прил.* ‘черен’

църнѝло *ср.* ‘мастило’

църнѝца *ж.* ‘черница’

църѹл’а *мн.* ‘цървули’

Ч

чата̀л *м.* ‘разклонен като вила прѣт’

чеба̀н’ *м.* ‘чобанин, пастир’

чекмѐн’ *м.* ‘пелерина против дѣжд с дълги рѣкави и качулка’

чѣрепче *ср.* ‘чиреп, парче от счупен глинен съд’

чѣша *ж.* ‘порцеланов съд за вода’

чѣшка *ж.* ‘малка чаша за ракия’

чѝл’гер *ж.* ‘клетка’

чѝркал *м.* ‘скорец’

чишѝр’ *м.* ‘кожени гащи’

чол’ак *м.* ‘човек’

чол’ашки *прил.* ‘човешки’

чорбажѝя *м.* ‘собственик на много имоти и пари’

чоѹн’ *м.* ‘голям чугунен котел’

чува̀ло *ср.* ‘чувал’

чуклѝ *ср.* ‘чук’

чукма̀н’ *м.* ‘сукман’

чурѝша *ж.* ‘череша’

чуру̀пка *ж.* ‘раковина на мида, охлюв’

чуф/чуфт *м.* ‘чифт’

чуфѹтин, чуфѹтка, чуфѹт’а ‘евреин, еврейка, еврей’

чучѹрка *ж.* ‘нос на чайник’

Ш

шал, шѹлва *ж.* ‘голяма топла забрадка’

шел’мѐн’ *м.* ‘охлюв’

шѐл’че *ср.* ‘забрادка от тънка материя’

шерф *м.* ‘шал’

школ’ò *ср.* ‘училище’

ш’òлк *м.* ‘коприна’

шѹма *ж.* ‘тоалетна от плетена ограда без покрив’

шѹпка *ж.* ‘шипка’

Ъ

ѹгъл *м.* ‘място, оградено за кози и овце’

Я

январ’ януари

яцѹ ‘яйца’

Библиография

Парзулова 2007: М. Парзулова. Кримските българи. вид. “Друк”, Одеса, 2007.

Парзулова 2009: М. Парзулова. Булгарите и българите в Крим в светлината на езиковата археология. Дисертация за присъждане на научната степен “доктор на филологическите науки”, София, 2009.

Шапошников 1999: А. Шапошников. Старый добрый болгарский Коктебель, Симферополь, 1999.

доц. дфн Марияна Парзулова, Университет
“Проф. д-р Асен Златаров” (Бургас);
mparzulova@yahoo.com